

MESTNA OBČINA MARIBOR

dr. Samo Peter MEDVED

Podžupan za področje komunale, prometa in športa

Ulica heroja Staneta 1

2000 MARIBOR

mestna.obcina@maribor.si

tomaz.kancler@maribor.si

petra@parter.si

Maribor, 10.4.2019

ZADEVA: Predhodne usmeritve MČ Center pri načrtovanju prenove Gregorčičeve ulice v Mariboru

Spoštovani,

na Mestni četrti Center že dalj časa spremljamo in opozarjamo na problematiko Gregorčičeve ulice z navezovalnimi ulicami, kot tudi širšega območja nad robom nekdanjega mestnega obzidja. Ob splošnem urejanju prometne problematike, morajo rešitve na tem območju upoštevati kontekst neoklasicistične arhitekture na robu starega mestnega jedra, hkrati pa ponuditi nastavke za izpeljavo povezovalnih osi med starim mestom in parkom, ki jih razumemo kot izjemno, a doslej povsem neizkoriščeno urbano kvaliteto. Prav zato morajo načrtovani posegi na Gregorčičevi že v naprej predvideti bodoče vertikalne navezave in odražati enaka izhodišča, kot bodo veljala pri urejanju širšega območja. S tem ciljem vam še pred javno razgrnitvijo projektnih rešitev, pošiljamo usmeritve naše mestne četrti, ki jih bomo v nadaljevanju procesa še dodatno strokovno obdelali.

Situacija Gregorčičeve ulice

Do zgodnjega 19. stoletja je na mestu sedanje Gregorčičeve ulice potekal severni obrambni jarek. Po odstranitvi mestnega obzidja je na njegovem mestu zrasla nova ulica z murvinim drevoredom. Še danes ulica dejansko predstavlja severni rob starega mestnega jedra. Na severni strani ulice med Trubarjevo ulico in Ulico Heroja Tomšiča, je (vsaj delno) ohranjena neoklasicistična arhitektura iz druge polovice 19. stoletja. Nato se ulica odpre na Maistrov trg na severu in ponudi veduto proti Grajskemu trgu in Florjanu na jugu, za vogalom bastije mariborskega gradu pa na Trg svobode. Ob tem jo prečkajo štiri osi, ki naj bi urbano tkivo povezovala z zelenim zaledjem mestnega parka (Trubarjeva ul., Tyrševa u., Ul. Heroja Tomšiča in v zaključnem loku še Ul. Heroja Staneta).

Navkljub povezovalni legi in nespornim danostim, je Gregorčičeva ulica na potezi med Trubarjevo ulico in Ulico heroja Staneta, danes popolnoma degradirana. Po obeh straneh ulice so zgoščena parkirna mesta, zasaditev je izvedena samo po južni strani in še tam ni konsistentna. Površine za pešce in kolesarje so nezadostne, dodatno jih omejujejo posode za smeti, locirane na pločnikih. Asfaltna

površina na vozišču, zlasti pa na pločnikih je dotrajana. Granitni tlakovci (kjer so ohranjeni) niso vzdrževani, površina pa je tako nagubana, da ni možno niti strojno čiščenje. Javna razsvetljava v tako slabem stanju, da se je eno od oporišč lani podrlo samo od sebe, verjetno zaradi rjavenja.

Še bolj je zaskrbljujoče, da na tem območju ni izvedenih nobenih ukrepov za zmanjševanje gostote prometa. Obravnavana ulica nima nobene tranzitne vloge in bi jo bilo mogoče brez škodljivih posledic zapreti za promet, z izjemo za stanovalce (gre za strnjeno bivanjsko sosesko). Aktualna prometna ureditev z dvosmerno navezavo na Trubarjevo in Tyrševo ulico je v popolnem nasprotju z doktrino sodobnih mest in na rob mestnega jedra neselektivno prepušča kolone iskalcev parkirnih mest, turistične in mestne avtobuse, dostavnike in druge masovne uporabnike. Kot nedvomno izhodišče lahko izpostavimo, da parkirna mesta na tem delu Gregorčičeve ulice, za zunanje uporabnike (razen stanovalce in dostavo), niso potrebna in odražajo zgolj slabo prakso ter odsotnost razvojnega premisleka v preteklem obdobju. V neposredni bližini so namreč zagotovljene številne parkirne hiše, npr. Union, Forum, Rakušev trg, City garažna hiša, Ulica Talcev in Sodna ulica pri sodišču, nedaleč stran pa še parkirišča na Ulici heroja Šlandra in v Maribox-u, pri čemer v vseh naštetih garažnih hišah cena za 2 uri parkiranja ne presega zneska med 1,90 EUR in 3,30 EUR¹. Poleg obstoječih možnosti parkiranja, je že dalj časa načrtovana tudi izvedba garažne hiše na Krekovi ulici. Ob prekomerni prometni obremenitvi tega območja, problemi niso povezani le z divjim parkiranjem, hrupom in onesnaževanjem zraka, temveč zlasti z varnostjo pešcev (na tem območju sta dva vrtca) in kolesarjev, katerim je potrebno približati celotno območje med mestom in parkom.

Prepričani smo, da nujna prenova Gregorčičeve ulice, ne glede na obseg in kakovost načrtovane prenove, ne more dati ustreznih rezultatov brez sočasnih omejitev za promet, ki jih (med drugimi izhodišči) predlagamo v nadaljevanju.

Predhodne usmeritve za načrtovanje prenove

Izhajajoč iz opisane problematike, zgoščeno podajamo predhodne usmeritve za načrtovanje prenove Gregorčičeve ulice od Trubarjeve ulice do Ulice Heroja Staneta. V nadaljnjih fazah naše participacije pri tej prenovi, jih bomo še strokovno dodelali.

Prometna ureditev:

- Na križišču Gregorčičeve in Trubarjeve ulice se izvede zapora Gregorčičeve ulice, ki dostop omogoča samo imetnikom dovolilnic (stanovalci, dostava in drugi upravičenci). Pogreznjivi stebriček pri Gradu (za vstop v peš cono) se po izvedbi tega ukrepa lahko odstrani. Samo z zaprtjem ulice za zunanje iskalce parkirnih mest, se lahko njihovo število bistveno zniža. Brez zapore pa bodo stanovalci nasprotovali ukinjanju parkirišč – kar bi ohromilo možnosti za vse druge ukrepe, načrtovane v okviru prenove ulice.
- Na Tyrševi ulici se med Gregorčičevo in Krekovo ulico uvede enosmerni promet, v smeri proti Krekovi. Sočasno se zaradi prometne razbremenitve Krekove in Trubarjeve ulice, omogoči dvosmerni promet po Ulici heroja Staneta, od Krekove do uvoza v garaže pod Maistrovimi

¹ <https://si.parkopedia.com/parking/carpark>. Maribox ima 622 parkirnih mest, City garažna hiša okoli 1000, Slavija cca. 100, hotel City - 130, Centrum -308, ipd. na vzhodni strani starega mestnega jedra jih je ogromno. Na zahodni strani je 250 parkirnih mest pod tržnico, parkirna mesta srednjih šol in fakultet okoli Smetanove so po 15.00 uri večinoma prosta.

dvori, oz. do Vinaga. Lastniki parkirnih mest v Maistrovih dvorih po tem ukrepu ne bodo več prometno obremenjevali celotnega kareja, saj dobijo bistveno krajši dostop do garaž.

- Izvedejo se nadaljnji ukrepi za umirjanje prometa po Gregorčičevi ulici in izboljšanju pogojev ter varnosti pešcev in kolesarjev (oženje voznega pasu, širitev površin za pešce in kolesarje, oz. uveljavitev principa souporabe ulice s prednost pešcev in kolesarjev).
- Onemogoči se dostop in prepove vožnja turističnim avtobusom po Gregorčičevi in navezovalnih ulicah. Ukinejo se parkirna mesta oz. postajališča pred bastijo Mariborskega gradu. Redna linija (mini) mestnega avtobusnega prometa lahko ostane, vendar naj se postajališča izvedejo na voznem pasu.

Urbanizem:

- V okviru možnosti se uveljavi enotna ravnina ulice, brez robnikov in drugih razmejitev.
- Vse navezovalne ulice, zlasti pa Tyrševo ulico in Ulico heroja Tomšiča je potrebno načrtovati kot povezovalne osi med mestnim jedrom in parkom. Stik z Gregorčičevo ulico mora biti funkcionalno in vizualno izveden kot nadaljevanje, ne pa prekinitev ali oženje teh osi. Na vseh stikih je potrebno uveljaviti prednost pešcev in kolesarjev pred vozili. Križanja naj bodo za pešce in kolesarje izvedena brez sprememb nivojev ali drugih funkcionalnih ovir. Le-te naj se namenijo kvečjemu za umirjanje prometa.
- Po principu iz prejšnje alineje, je potrebno za pešce in kolesarje prek Gregorčičeve ulice uveljaviti nemoteno povezavo med Trgom svobode in Maistrovim trgom (v celotni širini zgornje ploščadi Trga svobode), hkrati pa prepovedati / onemogočiti dostop in divje parkiranje vozil na Trgu svobode.
- Parkirna mesta vzdolž Gregorčičeve ulice naj se izvedejo le na njeni južni strani, da se uveljavi neoklasicistična veduta severnega roba ulice.
- Zaradi reference na historično ureditev se naj preučijo možnosti za ponovno uporabo granitnega tlaka iz cestišča na posameznih elementih ureditve (npr. na parkirnih mestih...).

Oprema:

- Uvedejo se naravne ovire za preprečevanje nepravilnega parkiranja (zelene površine, urbana oprema...). Kjer to ni možno, dopuščamo uporabo stebričkov in drugih namenskih ovir.
- Poenoti se tip javne razsvetljave po celotni ulici, ki je funkcionalno in tudi oblikovno primeren robu mestnega jedra in neoklasicistični arhitekturi na severnem delu ulice.
- Drevored in druge zelene površine naj se izvedejo na obeh straneh ulice. Nova zasaditev naj vključuje čim več referenc na prvotno zasaditev murvinega drevoreda na Gregorčičevi ulici v

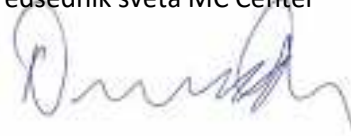
19. stoletju (postavitve drevoreda, razlagalna tabla, izbor drevesnih sort – npr. brezplodne murve - *morus fruitless*).

- Klopi, pepelniki in druga oprema, namenjena ustavljanju in srečevanju pešcev, naj se izvede čim bolj oddaljeno od križišč Gregorčičeve ulice z navezovalnimi cestami. Poleg prometne varnosti je specifični razlog za takšno postavitve predvsem lokacija študentskih domov na robu mestnega parka, zaradi katerih pogosto prihaja do hrupa in kršitev javnega reda in miru vzdolž Tyrševe in Trubarjeve ulice. Z urbano opremo, ki bi na teh oseh omogočala nočno zbiranje in pijančevanje, bi se ti problemi še povečali.
- Posode za smeti se umaknejo iz pločnikov in se izvedejo pod nivojem tal.

Z namenom oblikovanja najboljših možnih rešitev za občane, vas vljudno prosimo za tekoče obveščanje in vključevanje v vse nadaljnje faze prenove Gregorčičeve ulice, kot tudi ureditve širšega območja med mestom in parkom.

S spoštovanjem,

Sašo Drobnak
Predsednik sveta MČ Center

Priloga:

- Parkirišča z označenim številom parkirnih mest

URBAN NETWORK ANALYSIS

